

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת חולין

כללים לשימוש

[]
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל'
מדאו'
את שיטת = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת לרש"י
תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה
שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
:טל 571-2016 (02)

פ"ב השוחט

גמ' כז. - כח :

לכתחלה ישחוט ב' סי' עוף, כל הסי'

שחיטה מן הצואר [להו"א - ושחט - ממקום ששח/שסח חטהו (רש"י - הכשירהו, נקחו מדמו), וזבחת - ממקום שזב חתהו (שברהו), למסקנא - הללמ"ס, את הראש ואת הפדר - בעי ריבוי דכבר הותו ואין הפשטה, הוקש - זאת תורת הבהמה והעוף]

עוף בסי' א' [זאת, בר קפרא - הוקש לבהמה ולדגים, נברא מרקק (מים ויבשה), רבי - וזבחת כאשר צויתך],

לר' יצחק בן פנחס אינה מן התורה [ושפך, ר"א הקפר - רק צבי ואיל הוקש לפסולי המוקדשין] ונחירתו (רש"י - או עיקור) זו היא שחיטתו לאכילה וכיסוי הדם

דגים באסיפה [אם את כל דגי הים יאסף להם]

ר"נ להל' - וושט או קנה

רב אדא ב"א - וושט [אחד - מיוחד], ומליקה דחותך שדרה ומפרקת - או או

ספק שחיטה (אי נשמטה הקנה מקודם) פסולה

שהה בחצי קנה, חצי קנה פגום - לא נטרף

לר"י - בעוף צריך לנקב הוורדין [להוציא דמו - דצולתו כאחד] בשעת שחיטה [דם חם - ויוצא]; כט. - ומודו רבנן בקדשים [לדם]

גמ' כח : - ל :

לשחיטה ולטריפה בעי רוב הנראה לעינים

לפסח מחצה טמאים - לרב - כרוב (רש"י - ויעשו לעצמן) [איש נדחה ולא ציבור], ורב כהנא חולק

ר' אלעזר בר"ש - בקדשים לכתחלה שנים לא ישחטו [תזבח - אם למסורת] ולא ישחט ב' בב"א [תזבחהו], חכמים - ב' שוחטים

ר"ל, לוי - שחיטה בסוף (אבל סי' א' ע"י גוי הוי מעשה טרפה, מליקת סי' א' דעולת עוף למטה הוי מעשה חטאת עוף)

ר' יוחנן - מתחלה ועד סוף (בנגמרה השחיטה בהכשר)

לרבא מח' בשחט סי' א' (לרש"י - דעוף) בחוץ, (לרב יוסף פסול [מעשה חטאת עוף]), לרבה בר שימי מח' בשחט מיעוט סי' בחוץ, ומח' בפרה שנשחטה ע"י שנים או החליף בגד באמצע

הנדחה לפסח שני ששחטו בחוה"מ, סתמא לשם פסח אף בגמר שחיטה [ראוי לדמי פסח]

לשמאל ור"ל צריך שחיטה מפורעת (במקום אחד) [חץ שחוט - כחץ] ומותר באלכסון

לרב ורב יצחק בר שמואל אפי' בכמה מקומות (לרש"י - חזר והתחיל לחתוך למטה)

החליד (הטמין) הסכין תחת העור לרב יהודה אמר רב כשרה, לבי רב ספק - וספק בתחת מטלית או צמר

החליד במיעוט סימנים (לרש"י - אחרי שחיטת רוב (וה"ה הגרים ושהה)) - תיקן

גמ' ל : - לב.

ב' אוחזין בסכין אפי' א' למעלה וא' למטה כשרה : לרב ורב יצחק בב' סכינים [אין חשש שיסמוך אחברן], לשמואל ור"ל סכין א' באלכסון [אין חשש שידרוסן]

התיו (דרס) פסול [חץ שחוט - כחץ במשיכה, ושחט = ומשך, כז. - הללמ"ס, לל"ב ברש"י כז. - וזבחת - חטהו עד שיזוב ותו לא]

הוליק (ולא הביא) והתיו - בעי סכין כמלא ב' צוארים, לב' ראשין - ג' צוארים בהוליק והביא בעי סכין כל שהוא ולא מחט [קורע]

נפלה ושחטה פסולה [וזבחת ואכלת - שאתה זובח]
אינו מתכוין לזביחה לחכמים, לחתיכה לר' נתן (להל') - כשרה [לרצונכם תזבחוהו רק בקדשים]
טובל בראש גל שנתלש ולא בכיפה [אזיר]

טבילת נדה בלי כוונה (לר' נתן שנפלה, לרבנן שירדה להקר) אסורה בתרומה ומע"ש
לרב מותרת לבעלה, לר' יוחנן אסורה [כר' יונתן בן יוסף - וכובס שנית (לטהרה) הוקש לראשונה
(להסגיר) דבעי דעת [רש"י - וצוהו הכהן]] (ושאני שחיטה וטבילת ידיים)

שחט פרה ונשחטה חולין עמה בלא מתכוין לר' נתן פרה פסול [ושחט אותה - ולא וחברתה] וחולין
כשרה, לרבנן להיפך [רש"י - לא מסח דעתיה אינו מלאכה אחרת]

רש"י לא. - לא:

עפר כיסוי הדם מלמטה טעון כתישה או הזמנה בפה
פירות שנפלו למים ופשט ידיו לנטלן בשביל שיודחו ידיו, ה"ז בכי יותן - דאחשבה נפילתן ליטול ידיו
בהגבהתן והו"ל סופו לרצון
אין טובלין בקטפרס - לרש"י - דאין מ' סאה במקום א'

גמ' לב. - לג.

שהייה: לת"ק כדי שחיטת בהמה אחרת
לשמואל ור' יוחנן אף לעוף, לרב ור' יוסי בר"ח (לרש"י להל') כדי עוף לעוף
לר' חנינא ור' יוסי בר"ח - כדי הטלה לארץ ושחיטה
לר"ש כדי ביקור טבח חכם
מוליך ומביא בסכין רעה כל היום כשרה
ספק: אי שהיות מצטרפות, בשהה במיעוט סימנים (לרש"י - אחרי שחיטת רוב (לרש"י במיעוט קמא דוושט
טרפה דאזיל ליה מעשה קמא))
עיקור (פסק גרגרת) וחלדה תחת הסימנים (רש"י - ונקובת הוושט) להו"א דר"ע טרפה,
ר' ישבב - נבלה [פסול בשחיטה] אפי' פסק ואח"כ שחט, אפי' שחט שלא במקום חתך
ר"ל - שחט הקנה ואח"כ ניקבה הריאה כשרה [כמונח בסל]
לרבא - משא"כ בבני מעיים [חיותא תלוי בוושט] הוי טרפה [סימנים מצטרפים לטהר מנבלה],
לר' זירא כשרה [אין טרפה לחצי חיות] וספק אי הדר ביה
רב אחא בר יעקב - גוי אסור בבני מעיים (רש"י - משום ריאה) [אבר מה"ח - כמונח בסל בעודה מפרכסת],
וברייתא חולק [דלישראל שרי]

רש"י לב:

לרש"י - לכו"ע שחט הקנה/הוושט ואח"כ ניקבה הריאה/בני מעיים כשרה [כמונח בסל]

גמ' לג. - לה:

שחיטה יבשה כשרה, לת"ק לא מכשרת, לר"ש מכשרת [רש"י - מגו דהתירו מאבר מה"ח]
דם קדשים אינו מכשיר [תשפכנו כמים - הנשפך], לו: - ר' יוסי בר"ח - ולא משקי בית מטבחיא אלא
חיבת הקודש

לחכמים דר"מ שני (י"ח דבר) אסור לאכול מעשר שני אבל מותר לנגוע

הכניס ידיו לבית המנוגע גזרו אטו גופו:
לר"ע ידיו ראשונות [כגופו] - לת"ק - לתרומה (ושניות לחולין), לר"ש ב"א - אף לחולין;
לחכמים - שניות [כידים בעלמא]

לר"ע יש שלישי בחולין בטומאה דאו' [יטמא - יטמא]

ידים מטמא חולין: לר"ש בן אלעזר, לר"ע, בחולין אטהרת תרומה/הקודש
דרך לאכול בשר חיה אטהרת הקודש [מיחלף בבשר הקדש] ולא בשר אטהרת תרומה

לר"א האוכל (רש"י - חצי פרס לפסול גוייה) כמאכל [כחומרת נבלת עוף טהור]
לר' יהושע - האוכל ראשון הו"ל שני [שיעור מאכל חמור מהאוכל], שני הו"ל שני [כמאכל עם
משקה טופח]
האוכל חולין אטהרת תרומה או תרומה שלישי - הוי שני לקודש [טהרתה טומאה לקודש (רש"י -
ומספקינן ליה בשני)] ושלישי לתרומה (אסור לאכלה ומותר לנגוע)

האוכל חולין אטהרת הקודש שלישי:
לר' יהושע: לרבה בב"ח א"ר יוחנן אין בהן שלישי (כת"ק דר"א ב"ר צדוק) ועולא חולק
לרב אסי א"ר יוחנן ולעולא (ל"ב דרש"י) האוכלו שני לקדש [לרש"י - טהרתה טומאה לקודש]
ושלישי לתרומה
לר"א ב"ר צדוק ורב יצחק בר שמואל יש בהן שלישי (לרש"י - פסול לאכילה) והאוכלו מותר לאכול
קדש [רביעי רק במקודש ע"י קרבן או כלי (ולא בפה)], ומשנה בטהרות חולק - אסור בקדש
ועושה רביעי

לרבה שמירת פירות תרומה מהני לקדש, לר' יצחק לא מהני חוץ מבכלי אחד

חולין שלישי נאכל בנזיד הדמע [אין כזית בכדי אכילת פרס]
ל"ק דרש"י - נזיד אטהרת תרומה שלישי בתבלי תרומה [לרש"י - אין כאן אכילת תרומה בטומאה]
ל"ב דרש"י - נזיד חולין (לרש"י שנתערב) ותבלי תרומה שנגע בשני [אין כאן חולין אטהרת תרומה]

רש"י לה.

לרש"י אסור לכהן לפסול גופו

לרש"י - רביעי בקדש מעלה דרבנן [ק"ו משלישי דתרומה דהוי אסמכתא]

גמ' לה: - לו:

לר"ש דם שחיטה או מת או מגפתו (מכה) אינו משקה, אלא דם חללים (נהרג - רש"י קכא. - ע"י גיטרא
מצואר) [ודם חללים ישתה] (לרש"י כולהו איירי בבהמה (אבל דאדם מכשיר))
תדב"ר ישמעאל - לא דם קילוח דהקזה (לרש"י לפני שמשחיר) [לרש"י - דאין הנפש יוצאה עד אח"כ]

נתקנח הדם בין סימן לסימן

לרבי מכשיר [שחיטה מתחלה ועד סוף, ושחיטה איתקש למים]
לר' חייא לא [שחיטה בסוף - לר"פ בודאי תולין עד גמר שחיטה, לרב אשי - מספקא ליה ותולין
לעולם]

להל' לר"פ לא מכשיר, לרב אשי לא שורפין

הכשר ע"י שחיטה לר"ש, בוצר לגת - מטמא אחרים מדרבנן,
ע"י חיבת הקודש [והבשר לרבות עצים ולבונה] לר"ל - ספק אי מטמא אחרים מדאו' או מדרבנן,
לר' אלעזר לא מטמא [מכל האוכל - רק הבא במים]

רש"י לו:

שטמ"ק ברש"י - עצים ולבונה פשיטא דלא מטמא אחרים

מי נהר על קרבן מכשיר - לרש"י - נופל מעור לבשר

גמ' לז. - לח:

מסוכנת מחמת חולי שאינה עומדת מותרת [טרפה לא תאכל - אבל מסוכנת כן, וחלב נבלה וחלב טרפה
- אבל אין איסור מסוכנת שיחול על חלב, רבותיה של יחזקאל שלא אכל]
אם מפרס ביד ורגל לרשב"ג - רב - או צועקת חזק או הטיל ריעי למרחוק או כשכשה באזנה, יד
או רגל או זנב לחכמים, דמו מקלח לר"א ור"ש
לעוף - רפרף גפו או כשכוש זנבו
לר"נ בר יצחק - בתחלת שחיטה, לרב חסדא באמצע, לרבא בגמר [מיעוט ליתום בשעת לידה
מקרבן - דאינו בכלל יוצא דופן]

{ יחזקאל - לא הרהרתי, לא אכלתי מסוכנת, בהמה שהורה חכם, שלא הורמו מתנותיה }

דקה שפשטה ידה ולא החזירה אינו פירכוס

גמ' לח: - לט:

לר"א השוחט עבור גוי (אפי' כזית - אפי' גוי אלימי ששילם דינר) אסורה בהנאה [מחשבת בעלים מהני (כר"א בר' יוסי בפיגול) וסתם מחשבת גוי לע"ז] ודלמא שאני ישראל מומר דאין סופו מוכיח אתחלתו לת"ק ור' יוסי כשרה [ת"ק - לת"ק אין סתם מחשבתו, לל"ב לא ילפינן מפיגול, לר' יוסי (להל') - מחשבת בעלים לא מהני כלל] ודלמא מודו בסופו מוכיח אתחלתו שוחט חולין לזרוק לע"ז (או חטאת לזרוק שלא לשמה) - לר' יוחנן מחשבין מעבודה לעבודה [כפיגול], ור"ל חולק

זיכה לו מתנה ע"י אחר ושתק ובסוף צווח - לרשב"ג מוכיח סופו אתחלתו

רש"י לט:

מחשבת ע"ז בהקטרה אינה אוסרת כולה [בפנים לא מפגל]

גוי שנתן דינר לבשר למ"ד מעותיו קונות -

לרש"י - מ"מ כששחט מסלק לגוי ואינו שלוחו דלא לעוותי שיתפתך

גמ' מ. - מא.

השוחט לשם הר וכו' פסולה [רש"י - מיחלף בע"ז] ומותרת בהנאה [אלהיהם על ההרים - ולא ההרים] לגדא (מלאך) דהר - אסורה בהנאה

שחט בהמת חברו לע"ז -

עולא - אסרה [עשה מעשה] - לרב הונא - אפי' במעשה כל דהו, משמעות ר"פ - במעשה רבה (שחיטה גמורה)

לר"נ ורב עמרם ורב יצחק - אין אדם אוסר דבר שאינן שלו (רש"י - אפי' בגמר מעשה, י"מ - במעשה כל דהו)

חוץ מגוי או מומר לת"ק דר"י ב"ב (אבל ישראל לצעוריה קמכוין)

שחט חטאת בחוץ לע"ז - לרב הונא פטור אשחוט חוץ [מחתך בעפר אחרי כ"ש ראשון (רש"י - פקע שם קדשים)] אא"כ עובדה בגמר זביחה, או חצי קנה פגום דחטאת עוף ושחט כ"ש

לר"פ ורב הונא חטאת לאו דידיה (רש"י - אלא דכהנים), לר"נ וכו' אף חטאת ועולה כדידיה [קניא לכפרה] ונאסרין במעשה כל דהו

ב' אוחזין בסכין וא' שחט לע"ז וכן מנסך יין חברו אוסר - לר"נ וכו' דוקא בשותף

גוי שניסך יין ישראל שלא בפני ע"ז לת"ק אסרו

לר"י בן בתירא ור"י בן בבא מותר [ניסוך בעי בפני ע"ז, אינו שלון]

קבל עליו התראה ושחט לע"ז הוי מומר מיד [התיר עצמו למיתה - אין מומר גדול מזה]

רש"י מ. - מ:

לרש"י - הגביה בהמה נעשית שלו ואוסר בכ"ש

סימן אחד בחוץ מחייב בגמר לשחיטה בעודה קדשים [שחיטה מתחלה ועד סוף] - משא"כ לע"ז דסימן שני כעפר, קמא נמי לאו שם שחיטה עליה

גמ' מא. - מא:

אין שוחטין לים, לכלי [נראה כמקבל דם לע"ז], לגומא [חוק הצדוקים], למים צלולים [יאמרו לבבואה] אבל שוחט לגומא של מים עכורים, בספינה ע"ג כלי או דופניה וישתת לים, לחריץ בחצרו סמוך לגומא

השוחט לשם דבר הנידב (לר"א אף אשם תלוי), פסח (ראוי להפרישו), לשם חטאתי (במחוייב), תמורת זבחי (ויש בביתו), עולת נזיר, לגי' שלנו - עולת יולדת אשתי (וגי' רש"י חולק) - פסולה [נראה כמקדיש ושוחט בחוץ] - לר' ינאי בתמימים, ור' יוחנן חולק [זימנין דנכסה מומר]; ור"ש מכשיר [לרש"י - לא חייש למראית עין]

רש"י מא:

יש קול למחוייב חטאת - דאינו מחפה כדי שיתבייש ומתכפר